

براساس سناریوی
«طوفان پاییزی»،
ساختارهای موجود
نظم بین‌المللی،
ظرفیت مدیریت
وضعیت به طور
مسالمت‌آمیز را
نخواهند داشت؛ لذا
پیش‌بینی می‌شود
که نزاع روسیه و
اتحادیه اروپا به
جنگی فراگیر تبدیل
شود و بریتانیا به دو
یا سه کشور تجزیه
شود و اسکاتلند و
ایرلند که خواهند
الحاق به اتحادیه
اروپا هستند، از
انگلستان جدا شوند.

به‌رغم آنچه مستلزم تحقق این سناریوست، منافع کشورهای و شرکت‌ها را درهم تنیده است.

● سناریوی ۴: بوران زمستانی یا وضعیت آشوبناک و پایان سیستم جهانی کاپیتالیستی

طبق این سناریو، بر اثر تداوم روند موجود، ساختارهای نهادینه شده نظیر سازمان‌های جهانی، مشروعیت و کارایی خود را به‌کل از دست خواهند داد؛ دولت‌ها که در مدیریت فشارهای فراملی و فروملی بر جوامع موفق نیستند، به شدت تضعیف و بازارها دچار ورشکستگی خواهند شد؛ شرکت‌های فراملی از کنترل دولت‌ها خارج می‌شوند و در میان قطب‌های قدرت در سیستم جهانی سرمایه‌داری بر سر تأمین منابع و بازار مصرف، جنگ سرد و گرم بروز می‌کند؛ جریان‌های ایدئولوژیک به شدت ستیزه‌جو شکل می‌گیرند؛ زوال دولت‌های ملی و تغییرات اقلیمی شدید باعث قحطی و مهاجرت میلیاردها انسان و تغییر ساختار جوامع می‌شود و همزمان در تمام یا اغلب مراکز قدرت نظام جهانی، بحران‌هایی مدیریتی ناپذیر و شدید موسوم به بحران‌های پایانه‌ای رخ می‌دهد. ویژگی بحران‌های پایانه‌ای، شدت، گستردگی، همزمانی و لاعلاج بودن آن‌هاست. بر اثر این بحران‌ها انتظار می‌رود که نیروهای برهم‌زننده تعادل سیستم، بر ساختارهای حفظ‌کننده سیستم غلبه کنند و در نهایت نظام جهانی کاپیتالیستی و عوامل قوام‌بخش آن نظیر دولت‌های ملی و نهادهای سرمایه‌داری همچون بانک‌ها، شرکت‌های بیمه‌ای و نهادهای فرهنگ لیبرال دموکراتیک فروپاشند و سیستمی نوین با مختصات جدید پدیدار شود. به نظر نمی‌رسد که چنین سناریوی بدبینانه‌ای فعلاً محتمل باشد.

تقسیم یک جهان به دو جهان

می‌توان گفت با شواهد موجود سناریوی بسیار محتمل که سیستم جهانی با آن مواجه است، سناریوی دوم یا سوم است. البته قدرت‌های غربی از یک سو نشان داده‌اند که برای تغییر مسالمت‌آمیز قدرت عقلانیت و کارایی لازم را ندارند و از سوی دیگر، قدرت‌های مرکزی جدید، یعنی چین و هند، به خوبی توانسته‌اند خود را با اوضاع وفق دهند. وضعیت اقتصادی برای سرمایه‌داری دشوار شده است، اما انقلاب صنعتی چهارم ظرفیت فوق‌العاده‌ای را برای آشکال نوپدید تولید و انباشت سرمایه فراهم کرده است، به‌گونه‌ای که همزمان رفاه عمومی و میل به انباشت سرمایه‌داران را تأمین می‌کند. تغییرات اقلیمی و چالش‌های ناشی از فشارهای فروملی و فراملی کشورهای پیرامونی و حتی نیمه‌پیرامونی را تهدید می‌کند. جنگ تجاری